

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminecă
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2-3.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Urgia dela Oravița.

Căderea steagului național.

Tradarea preoților și a învățătorilor.

Steagul național a căzut în Oravița.

Era de prevăzut aceasta chiar dela început, căci turbarea cu care guvernul s'a aruncat asupra cercului înlătura în mod fatal posibilitatea unei învingeri a steagului nostru.

Nu mai era aci vorba de o luptă electorală, în care se întrebuițează din partea stăpânirii mijloace neiertate de abusuri, corupție, violențe, ci de un adevărat război, între cetățeni pacinici, cari aveau să-și exercite un drept constituțional, și o armată de huligani trimiși asupra lor să-i împedice dela aceasta cu tot prețul.

De vre-o cinci zile încoaci nu mai era nici o siguranță personală în cerc. Nici imunitatea deputaților nu mai oferea scut împotriva bandiților cari li-au întins chiar mai multe curse, pentru a-i ucide. Cetitorii noștri cunosc cazul tâlharului de suprefect din Crașova, care voia să-i ademenească în curtea primăriei unde era ascunsă o ceată de tâlhari înarmați cu revolvere și cu ciomege, ca să-i ucidă. Alegătorii noștri au fost toți împrăștiați și care a ajuns la tabără a trebuit să vie prin păduri, peste câmpuri și drumuri ascunse. Zeci, sute de înși au fost cumplit bătuți, arestați și schingiuiți.

Intru astfel de împrejurări de o biruință nu mai putea fi vorba. Vorba unui țaran cuminte :

— Hristos dacă era candidat, ș'atunci cădeam !

Tot ce se putea face, și — ce de altfel să și făcut — era, să primim cu resemnare, până la sfârșit insultele, ori să ne gândim serios la o retorsiune, statornicind o măsură dincolo de care înceată și răbdarea noastră. Am văzut că deputații noștri și un ultimul moment au făcut apel la liniște și la pace, deși nu știm dacă nu era mai bine a proclama dreptul legitimei apărări și a sfătui pe fiecare să nu mai rabde, căci răbdarea aceasta a încetat de a mai fi vârtute.

Să nu ascundem însă și pricina cealaltă a căderii, care este mai rușinoasă mai dureroasă. Preoțimea, cu puține excepții ono-

rabile, s'a purtat mișelește, dezertând în tabăra dușmană. Învățătorii ? — aproape toți au fost ticăloși.

Nu putem retăcea și o a treia cauză :

Conducătorii din Oravița n'au destulă influență în popor, ceeace dovedește lipsa de contact intim și neîntreput între dânșii.

Tot ce s'a făcut se poate atribui acțiunii continue și energice a presei naționale, care este mult cetită și răspândită aici. Poporul a venit de capul lui, fiindcă cetește și este orientat până în cele mai mici amănunte în lupta națională. El a stat ziua întreagă, în câmp deschis, fără mâncare, fără beutură, într'un vânt care resturna omul, până la sfârșit cu credință și cu multă întristare în suflet.

Momentele în cari scriem, sub imediata impresie a faptelor, nu sunt desigur proprii pentru o judecată liniștită și obiectivă. Carașul însă și-a deschis și azi o rană, o rană adâncă și dureroasă de care se resimte neamul întreg.

Lăsăm să urmeze raportul nostru :

Oravița, ora 8 1/2.

Deschiderea procedurii electorale.

La ora 8 președintele declară în fața bărbaților de încredere că deschide procedura electorală.

Se prezintă două liste de candidare. Una Illésfalvi Papp György. Poporul îi zice »Pop George«. Alta Dr. Siegesku Iozsef. Poporul îi zice »Popa Siegescu«.

Baraca în care se află localul de alegere e împărțită în trei secțiuni, cuprinzând fiecare câte o comisiune de alegere.

Localul e încunjurat de jandarmi pedestri și un pluton de jandarmi călări.

Așezarea taberilor.

Venind dela gară, la stânga se află tabăra lui Siegescu în care domnește voe bună și cântări. O muzică cântă »Deșteaptă-te române« și ciardașuri, simbolizând amestecul de neamuri și lipsa de însuflețire și convingeri adevărate.

La dreapta se află zona română. Aici de dimineața dela 6 încep să se adune cărduri mici de

alegători din toate satele, care în cursul zilei de ieri și în cursul nopții au izbutit să scape de ochiul vigilent al jandarmilor și prin multe greutăți și neajunsuri străbătând noaptea drumuri, văi, păduri neumblate, au venit acolo unde-i mâna convingerea și dragostea de neam.

Intrarea alegătorilor.

Din depărtare se zărește venind pâlcurile rânduite în trăsuri a grosului alegătorilor noștri. Alegătorii lui Siegescu vin cu trenuri separate.

În tabăra noastră au venit cei dintâi din Crașova, 51 de alegători, conduși de deputații *Stefan Petrovici* și *Ioan Suciu*.

După aceia alegătorii din Greovaț, conduși de părintele *I. Oprea*, preot ortodox.

Sosesc apoi 112 alegători din Secaș, conduși de părintele *Bernaz*; d'aici mai așteptăm la vre-o 30.

Oravița, la orele 2 d. a.

Vijelie.

E o vijelie înspăimântătoare și neîntrepută. Circulația din pricina asta e cu neputință. Suflă un vânt atât de violent, încât adesea ești expus să te trântescă la pământ și numai un pas făcut înapoi te ferește de primejdia asta.

Mersul votării.

La votare oamenii cărmurii au uzat de o apucătură cunoscută, de a rândui comunele astfel ca la început ei să aibă un avans covârșitor. Astfel au urmat întâiu la vot comunele *Oravița română, Oravița de munte, Steierlak, Orotic* u mari majorități de străini și cu mulți români cumpărați. Votarea lor a țiant până la prânz.

Oravița română s'a purtat mizerabil. Candidatul nostru a primit vre-o 12 voturi.

Oravița de munte, Anina, Steierlak și Orotic, unde sunt mulți români stricați, au votat cu Siegescu. La 11 ore starea voturilor este aceasta :

*George Pop de Băsești 12 voturi
Iosif Siegescu 911 »*

Urmează însă după aceasta satele românești.

La 11 și 1/2 ore raportul voturilor:

Gheorghe Pop de Băsești 50 voturi
Iosif Siegescu 911 »

Oravița, 6 ore.

Asalt asupra noastră.

Înainte localului de alegere aștepta ultimul rest de alegători de ai noștri, ca să le vie rândul la vot, fiind deja ora de încheiere fixată. Erau între ei și mulți curioși. *Jandarmii călări au năvălit atunci asupra lor.* Oamenii erau în retragere. Bestiile însă *i-au luat în goană și i-au călcat în copitele cailor. Sunt foarte mulți răniți.*

Bărbații noștri de încredere, martori ai acestei scene, au reclamat imediat președintelui Sussich, care însuși s'a indignat. Aceștia însă nu s'au prea șfornat de observările președintelui, precum ziua trecută n'au prea urmat ordinul lui.

Locotenentul de jandarmi, se scuza, spunând că din cauza frigului caili s'ar fi năvălit și nu i-au putut opri.

Rezultatul.

La 6 1/2 s'a terminat alegerea. Rezultatul la cele trei comisiuni e:

	Pop de Băsești	Siegescu
Com. I.	428	533
» II.	281	699
» III.	273	714
	982	1946

Minoritatea este deci de 964.

Rezultatul a fost primit cu adâncă mâhnire. Poporul a fost foarte amărît și năcăjit. *Mulți spun că nu vor mai călca pragul bisericii. Alții spun că vor include bisericile și îi vor scoate pe preoți ca pe niște nemernici.*

Deputații s'au dus între popor. Au avut loc scene de adevărată forță dramatică. Poporul plângea și deputații încă lăcrimau. Ei încercau să-l mângâie, dar emoțiunea stăpâna cu o așa putere, încât ea nu putea fi astâmpărată decât prin șiroaie de lacrimi de durere și mâhnire...

Comunele brave.

S'au purtat următoarele comune bine:

Greovaș, a adus 97 voturi.

Comoriște 102 voturi.

Ticvaniul-mic, cu amândouă preoții 95 voturi, din 115.

Rechitor 60 din 75.

Goruia 55 cu preotul Matei Popovici și învățătorul Pavel Gherglea în frunte.

Agadici 50 voturi din 103, conduse de țăranul Ioan Frenț.

Broșteni 101 voturi din 154.

Maidan 55 voturi din 123.

Secaș 110 voturi.

Cacova 150 voturi cu preotul Fotie Avramescu.

Ticvaniul-mare 112 voturi.

S'au purtat foarte rău.

Comunele Jitin, Forotic, Cârnecea, Jidanovitz, Calina și Oravițele amândouă.

Odăjdiile preoțești și evreii.

»Biserica și școala« din Arad, propune ca furnitura odăjdiilor bisericești să se dea Reuniunii din Orăștie, care a dovedit că știe să dea lucru solid și frumos.

Astfel s'ar tăia câștigul firmelor jidovești, care își trimit prin toate satele agenții, ca să ofere »stofe pestrițe fără gust, fără timbrul și croiala orientală«, lucrate din »fuior de urzică«.

Auziți Prea Sfințiile Voastre iudaice, galițiene, frații Bloch de pe Calea Victoriei, din capitala României, și auziți toți cei ce-i îngăduiți și nu faceți nimic pentru a-i înlocui?

Stofele de »fuior de urzică« țin pe acolo cam trei ani, ajungând apoi ca o ață de painjen, spune foaia din Arad.

Părinți de prin sate, cari faceți alișveriușul cel gros lui Bloch — oficialii cumpără mai mult dela dna Roth, de aceeași ebraică origine, — ați putea să ne spuneți după câți ani apare ața de painjen în odăjdiile sfinților Voastre?

Avem și noi societăți pentru lucrul de mână făcut frumos și de gust după vechile datine, și unele din societățile acestea se bucură chiar de înalte, de foarte înalte protecții, care, data aceasta măcar, au nimerit bine. Cutăruia din ele, cu doamne din »elită« — să-i zicem cum își zice — în frunte, i-s'au dat însemnate furnituri de pânză, pentru oaste ori pentru uniforme școlare. Oare n'ar putea să dea bisericilor odăjdiile potrivite, de care au atâta nevoie?

Dar noi mai avem și atâtea școli de cusătorie, în care se deprind fetele a coase lucruri de lux foarte fine, cu care se împodobesc fețe foarte luminate, primindu-le și în dar. Servind luxul, fetele învață și a-l iubi și a-l căuta în viață, fie și prin mijloace necinstite. În locul acelor minuni de răbdare, prin care se strică ochii și se pierde sufletul, nu s'ar cădea ca, în această țară creștină, să se învețe și lucrul veșmintelor pentru preoți și arhieriei?

Și, în România care dă burse și pentru filologia indo-chineză și pentru morala dublă sau triplă, nu s'ar putea da o bursă, în adevăr folositoare, pentru ca o fată cu pricepere și gust să meagă în țările ortodoxe, în centrele răsăritene, pentru a vedea cum se coase acolo, autentic și frumos, veșmintele cerute de ritul nostru?

Și oare în cutare mănăstire de maice n'ar fi cel mai potrivit loc pentru a se așeza această școală, acest atelier, călugărițele învățând cele d-ni tâu, și putând da apoi fetelor muncitoare din satele vecine învățătura aceasta a lor?

Și în ce privește toată arta în legătură cu biserică, artă de turnătorie și sculptură, aceasta ar fi calea cea bună.

Ministrul care ar primi-o ar face alifel de faptă folositoare decât aceia de a strica Sfântul Sinod, înlocuind pe Partenie proinul prin vre un nou Popa Tache sau prin vre-un Popa Dracu încă nearhierit.

(»Neamul Românesc«)

N. Iorga.

Din România.

Alteta Sa R. Prințul Ferdinand la Ploiești.
A. S. Regală Prințul Ferdinand, comandantul corpului II de armată a sosit Duminecă la Ploiești, cu expresul de Berlin, la ora 10 și 10, pentru a inspecta batalionul 9 de vânători, care aparține de corpul 2.

A. S. R. Prințul Ferdinand a fost întâmpinat la gară de d-nii gen. Cotescu, loc. colonelii Solacolu, Minculescu și Velicu, d. C. D. Anghel, prefectul județului, R. R. Stanian, primarul orașului și polițaiul Tr. Popescu.

A. S. R. descizând din vagon, d. gen. Cotescu i-a prezentat raport despre situația trupelor din garnizoană. Apoi A. S. R. s'a întreținut cu persoanele oficiale prezente. În urmă s'a urcat în automobil, îndreptându-se spre bat. 9 de vânători.

Trupele acestui batalion erau așezate pe două rânduri. D. Comandant lt.-col. Dionisie Petrescu a comandat onorurile și a prezentat raportul. După inspecția trupelor A. S. R. a examinat pe ofițerii propuși pentru înaintare.

La ora 12 și jum. ofițerii i-au dat un banchet la »Cercul militar«. A participat la masă numai ofițeri dela gradul de căpitan în sus.

Convenția comercială cu Austro-Ungaria. »Neue Freie Presse« află din București că

tratatul pe cale diplomatică pentru încheierea unei convenții comerciale austro-române au ajuns la un bun rezultat și că e probabil ca ea să se încheie la începutul lui Martie.

Se afirmă că, date fiind împrejurările, chiar agrarienii vor fi pentru încheierea unei convenții comerciale cu România, așa că chestia nu va întâmpina greutăți în parlament.

Cât de intensiv se dorea și în România să se încheie această convenție se vede și din faptul că Regele României a intervenit pentru grabnică sa realizare.

Austria a cedat în chestia exportului cărnii tăiate din România mai mult ca până acum, iar România a cedat în chestia reducerii taxelor vamale pentru obiecte industriale.

Dela Liga Culturală. Liga culturală a avut întrunirea săptămânală în amfiteatrul liceului Lazk.

Conferința a fost ținută de dl Răducan, tratând chestia cooperativelor economice din punct de vedere național. Amintește de diferitele școli economice. Școala mai nouă, realistă, are două soluții pentru rezolvirea chestiunilor economice: intervenționismul și doctrina solidaristă. Scoala la iveală caracterul național al doctrinei solidariste.

Trecând la mișcarea cooperativă la români, arată situația și roadele cooperativelor din Bucovina, cari îndeplinesc aici și un rol politic național. În Ardeal propaganda pentru cooperativă economică a luat un avânt abia în anii din urmă, — în schimb însă au ajuns la mare dezvoltare băncile comerciale. La noi, activitatea cooperativelor a cucerit terete întinse la țară și la oraș. Mai ales progrese frumoase au realizat băncile populare și obștiile satești, sprjinite de stat.

După terminarea conferinței, dl P. Liciu, împreună cu câțiva tineri artiști a-i Teatrului Național, au declamat poezii.

Dela Societatea Fraților Români ai Daciei-Traiane Ca în toți anii așa și anul acesta Societatea Fraților Români ai Daciei-Traiane a aranjat petrecerea obișnuită, al cărei venit e destinat pentru ajutorarea luptelor românilor de peste munți.

Spiritul, de care este condusă această societate, se vede foarte bine din discursul președintelui acestei societăți, d. Octavian Ciucianu, din care extragem următoarele:

Societatea Fraților Români ai Daciei-Traiane, înființată la anul 1903 Septembrie 24, prin conțopirea altor societăți, urmărește două scopuri principale:

Ajutorarea membrilor în caz de boală și la înmormântare, și de altă parte scopul mult mai înalt și mai nobil: de a ține în inimă viu aprins focul sacru al patriotismului și naționalismului românesc.

În vederea acestui din urmă scop s'a aranjat și serbarea din Februarie. Pătrunși de sentimentele cele mai curate ale solidarității naționale a românilor din toate părțile, ne-am adus cu dragoste și cu durere aminte de suferințele fraților noștri români din țările subjugate și am înțeles, că este o datorință sfântă pentru toți românii cu inima românească și prin urmare și pentru societate noastră, ca să facă ceace le este în putință pentru ale veni în ajutor în lupta, ce duc pentru conservarea neamului și a dulcelui grai românesc.

În acest scop ne-am dat mâna cu sora noastră mai mare, cu »Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor«. Și am aranjat această serbare sub auspiciile și în folosul ei.

Venitul curat, ce rezulta din sacrificiile d-voastre ale tuturor, este destinat pentru sporirea fondurilor Ligei, care are patriotica țintă de a întări între milioanele neamului nostru, răsfrat sub atâtea stăpâniri, conștiința solidarității naționale și a unității culturale.

Sunt fericit că societatea noastră, compusă în majoritate de modești fii din popor, a fost în vrednică să contribuie și ea cu ceva la realizarea acestor mărețe scopuri.

Sunt și mai fericit, că întreprinderea noastră a avut un succes atât de frumos și că la greu nostru frățesc domnia-Voastră v'ați prezentat atât de număroși la serbarea noastră.

Vă mulțumesc din toată inima și vă rog să împreună cu toții glasurile noastre în strigătul: **Trăiască România!**

Succes Ligei în lupta sa!

Trăiască Neamul Românesc de pretutindeni!

Contele Tisza asupra situației externe.

Din camera magnaților.

În casa magnaților, fiind la ordinea zilei proiectul contingentului de recruți, contele *Stefan Tisza* a făcut unele declarații cu privire la politica externă. Aprobă anexiunea Bosniei, fiindcă prin ocuparea provinciilor pacea era neconținut amenințată. Răsvrătirea diplomației europene e de a se atribui guvernului englez. Agitația a început-o declarațiile ministrului de externe englez, făcute în primele zile după anexiune. E adevărat că mai târziu chiar guvernul englez a stăruit pentru pace, dar aceasta intervenție în interesul păcii ar fi trebuit să o facă mai de vreme, cu aceasta ar fi trebuit să înceapă. Anglia prea bucuroasă face politică sentimentală, ceea ce înseamnă că în timpuri critice ține partea celui mai slab, dar îndată ce interesul ei pretinde, tot așa de bucuroasă lasă singur și fără ajutor.

Monarhia trebuie să stea în relațiile cele mai bune cu Turcia. Turcia poate fi convinsă, că prietinel ei cel mai sincer e monarhia. Datorința statelor ar fi ca să întărească credința aceasta și să asigure pacea în Balcani.

Ținuta Serbiei e într'adevăr ridicolă. Serbia nu are nici un drept a se amesteca în chestia provinciilor adnexate. Dacă am suferi ofenzile, pe cari le primim din partea Serbiei, dela un alt stat, egal cu noi, ar fi lașitate. În cazul Serbiei însă e vorba de răbdare. Dacă interesele pretind ca să pedepsim cutezanța Serbiei, *va trebui să începem războiul*. — Serbia nu e îndreptățită să pretindă nici chiar concesiile economice. E de discutat chiar și aceea, că puterile, cari au subscris contractul din Berlin, au dreptul de a se amesteca în chestia provinciilor adnexate. — Trebuie să împiedecăm orice încercare de a ne tulbura rândurile; trebuie să fim la locul nostru. El își încheie discursul prin rugarea ca, luând în considerare starea politicii externe, *toți factorii să se străduiască a rezolva chestiile militare odată pentru totdeauna*.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Cântec.

Ca o rugă a sării
Tremur' tainici șapte
Și 'n plutiri coboară
Visele de noapte.

În afund de zare
Sună cornul jelnic,
Iar din jos, la strungă
Plânge un glas sfielnic.

Crinu-și pleacă fruntea
Și 'n visări se perde,
Pecând vin zefirii
Sănu-i să-i desmerde.

Luna se resfață
Pe a văii unde,
Când pe mine tainic
Jalea mă pătrunde.

Din grădini se 'ntinde
Freământ de petale,
Când îmi deapăn singur
Cântecu-mi de jale.

T. Murășan.

inte, d Hadfy a dovedit, că ori ignorează legea ori că nu o știe, și spune în fața congregației că și într'un caz și într'altul fibirăul e vinovat, căci dacă ignorează legea atunci abuzează de oficiu, deci trebuie pedepsit, iar dacă nu o știe, nu e vrednic de postul ce l ocupă și în acest caz trebuie dat afară.

O așa lecție — zic mulți — încă nu a primit nici un fibirău din comitatul Torontal, ce p. 7. Oprean i-a dat lui Hadfy. *Unul din audienți.*

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Martie n. 1909

Alegerea și redacția.

Starea spiritelor românești de pretutindeni fost azi agitată de viul interes pentru sorțile izbândă ale steagului național în Oravița. În seara zilei soneria telefonului din redacție a fost într'o activitate fără astâmpăr. Din Arad, Șiria, Buteni, Radna, Boroșineu, Bătănia, Pecica, Cășineu, Lipova, Jadani, din toate comunele din împrejurime veniau întrebările potop, încât unul dintre redactori a trebuit să stea, fără întrerupere, la scoica telefonului.

Înainte de amiază până la orele 11, primiserăm știri numai despre felul cum s'au rânduie comunele la votare, despre starea sufletească a alegătorilor noștri, despre eforturile teroriste ale jandarmilor și despre viua mișcare de pe străzi. La ora 1 ne-au sosit cele dintâi știri pozitive. Înainte de amiază au votat comunele Oravița de munte, Stăierloc, Forotic și altele, toate ale partidului nostru. Candidatul nostru primise *abia 12 voturi*. Puișorul corupției și teroarea ne-au luat aproape pe toți alegătorii români din comunele răpite.

Dela amiază au urmat comunele noastre. Votând Maidanul și Secășul, la ora 1 situația era:

Gheorghe Pop	50.
Siegescu	911.

Glasul trimisului nostru însă vibra de dezastru. Lui Siegescu îi mai lipsesc numai 500 de voturi, până să atingă majoritatea absolută. Terorizarea cumplită a reținut pe mai mulți alegători din noiștri: *J a n d a r m i i* păzesc intrarea satelor, alungând cu patul puștii spre toți câți le iese în cale. În Oravița e o vijelie înspăimântătoare. În valea lungă și îngustă vișornia se sbate ca un torent de munte într'o alvie prea strîmă. Alegătorii noștri, rămași sub cerul liber, înfruntă anevoie mânia tempestății.

În urma acestor știri neliniștitoare în redacție se lasă o tăcere de plumb. Pe fețele redactorilor se zugrăvea revolta înăbușită.

— Suntem, frate, un neam nenorocit...

Dar soneria telefonului e mereu viu agitată.

— Allo, Allo! — Dr. Marta, Lipova. — Că stăm la Oravița?

— Rău. Puțină nădejde. Dar abia acum vine rândul alegătorilor noștri. Situația până la orele 2: Gh. Pop 50, Siegescu 911.

Și firul telefonic duce în toate direcțiunile nozei vânturilor știrile noastre deprimătoare: la Lipova, Galșa, Radna, Hălmagiu, Buteni, Șiria, Boroșineu, Pâncota, Orăștie, Deva, Hunedoara, Năsăud, ba până și la Viena, de unde ne chiamă glasul dlui Alexandru Vaida-Voevod.

Pe urmă nu ne-a mai venit nici o știre până la orele 5, când trimisul nostru ne-a vestit sfârșitul dezastruos: căderea lui *Badea Gheorghe Pop*...

Firul telefonic a prins apoi să răspândească amărăciunea adâncă ce ne-a cuprins, până de parte la *Năsăud*, — departe spre miazănoapte, în țara lui »Badea Gheorghe«, unde va cădea atât de greu vestea înfrângerii dela Oravița...

— **Românii din Curtici la P. S. Sa Episcopul.** O deputațiune de 250 de țărani români din Curtici s'a prezentat ieri la P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, cu o plânsoare împotriva preotului lor Ion Niculescu. Părintele Niculescu — zice conducătorul deputațiunii — le promisese sătenilor, la alegere, că dacă va ajunge preot

o să le mai pretinză stolă. Ales preot, Nintele Nicorescu și-a uitat de promisiune, și mult, pe cei cari se împotriveau, aduându-i aminte de cuvântul dat, îi da pe dna executorului. Poporenii sunt din cale afară indignați pentru purtarea părintelui Nicorescu, și declară, că dacă P. S. Sa nu-l amova, ei nu-l vor mai lăsa să între în biserică.

P. S. Sa Episcopul i-a rugat pe săteni să fie liniștiți, făgăduindu-le, că va porni, în urgență, cercetarea.

- D. Lascu arestat. D. Dr. Lascu, condamnat la 6 luni închisoare de stat pentru un articol publicat în ziarul »Tribuna«, a fost arestat astăzi, la reîntoarcerea sa din România, în Predeal, și internat în închisoarea tribunalului din Brașov, de unde va fi transportat la Oradea-mare, iar mai târziu, într-una din închisorile statului. În deplasarea zilei de astăzi dl Dr. Lascu a fost însoțit de mai mulți membri ai tinerimei din Brașov.

- Nou doctor român. D. Iancu I. Giurgiu a fost promovat zilele acestea, doctor în științele medicale, la universitatea din Budapesta. Felicitările noastre.

- Conferințele Asociațiunii. Duminecă ar urma la rând a patra conferință a Asociațiunii din Arad, anunțată de d-nul Ioan Russu-Șirianu. D. Russu-Șirianu fiind însă bolnav și absent din Arad, în locul d-sale vor aranja elevii seminarului o *ședință literară publică*, sub conducerea d. profesor Sădeanu, la ora 4. d. a.

- Bucovinenii despre noi. Cetim în »Patruzele« din Cernăuți: Într'un număr trecut al ziarului nostru arătam, că activitatea cultur. la a fraților noștri din Ungaria va fi făcută aproape cu totul imposibilă între marginile școlii și ale bisericii — cei doi factori de mână întâia în propășirea cultur. mai ales la noi, românii. Terene mai libere culturale cari le-au rămas, sunt: Asociația pentru literatura și cultura poporului român, societatea teatrală (amândouă ale tuturor românilor transilvăneni), apoi diferite reuniuni locale de cânt și muzică, culturale mai mici, iar economice: băncile (cari trec peste 150) și câteva reuniuni și însoțiri.

Până acuma s'a lucrat pentru cultura națională cu deosebire în cadrele școlii și ale bisericii. Frații noștri au și școli medii curat românești, susținute din propriile puteri: la Brașov școala reală (4 cl.) comerciale și liceu, la Blaj liceu, la Mădărad liceu, la Beiuș asemenea; aici în clasele superioare limba de propunere e cea maghiară; și la Brad gimnaziu. Seminarii teologice-pedagogice au gr.-or. la Sibiu, Arad și Caransebeș, iar catolicilor la Blaj. Mai apoi școli și internate de fete, tot curat românești, la Sibiu (ale Asociației culturale) Brașov, Arad, Blaj, Beiuș, etc.

Impedimentul cel mai mare al propășirii culturii noastre în Ardeal este, precum am arătat, lipsa de mijlocuri, care atât învățătorimea cât și preoțimea va fi aservită cu timpul — cel puțin acesta e gândul guvernului — unor interese cu totul străine și dușmane nouă. În zădar vor fi creșcuți în seminarii preoți și învățători buni, dacă ei în viață nu vor servi cauzei românești. De alt-cum guvernul vrea să pună mâna și pe seminarii. Mai rămân școlile medii de unde se va răspândi cultura națională.

Dar ce va fi cu țăranul, care în școala menită să-l învețe să se alege cu nici o cunoștință, câtă vreme va fi să fie fericit cu limba ungurească,

pe care n'o pricep nici părinții, nici copiii?! Va trebui să se lucreze cu multă stăruință și sistematic mai ales în cadrele Asociației culturale și ale societății teatrale. Și munca aceasta se va face desigur, pentru că la frații noștri transilvăneni e dezvoltat într'o mare măsură sentimentul național...

- Moartea unui martor de vremuri mari. Primim următorul anunț funebru:

Subsemnații cu inima înfrântă de durere, anunțăm că neuitatul nostru ginere, soț, tată, frate, socru moș *Simon Moldovan* veteranul comerciant din Hălmațiu, bătrânul gârbovit sub greutatea vremilor de restriște; bărbatul ce a dus greul anilor de răsmiriță în plină etate; omul biruit de asprul dinte al bătrânului timp s'a stins azi în 28 Februarie, (anul Domnului 1909), Duminică după amiază la orele 3 și jum. în etate de 80 ani. În mormântarea i-se va face Marți la 2 Martie n. la orele 2 după amiază. *Hălmațiu*, în 28 Februarie n. 1909. Dormi în liniște! Arsenie Leuca preot socru, Amalia, Moldovan n. Leuca soție, Teresia v. Costine soră, Valeria V. Milan, Cornelia m. Teaha, Irina m. Mager, Ioan, Silviu și Elisabeta, fii și fiice, Vasile Nicoruța preot, Alexandru Teaha preot, Traian Mager învățător, gineri; Ioan, Aureliu, Leontin, Silviu m. Feier, Ana m, Șirban, Constanța m. Coroi, Sergiu Feier preot, Ioan Șirban preot, Ioan Coroiu preot, Lucreția n. Putici, Iulia N. Teaha, Maria n. Burtă, cumnați și cumnate, număroșii cuscii, nepoți și nepoate.

Defunctul a fost membru fondator al gimnaziului din Brad, membru al »Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român« și a atator societăți de binefacere. A luat parte activă în anii de tulburări 1848—9, luptând în tabăra lui Iancu. S'a căsătorit în anii aceia cu o damă străină, dar care nu pesie mult muri, neavând familie. Se căsătorii a doua oară, fiind dăruit cu o număroasă familie, bucurându-se de o mare ramificație familială, cu deosebire printre tradiționalele generații de preoți din jurul Hălmațului.

Lutul ce a biruit greul alor 80 de ani se prăbuși.

Odihnească în pace!

- Primirea elevilor institutului de surdo-muți din Timișoara. Direcțiunea institutului de surdo-muți din Timișoara anunță, că înscrierea pentru anul viitor școlar, se va începe pe la sfârșitul lunii iunie. Să vor primi în acest institut numai copii, dela 7 la 10 ani, născuți sau locuitori pe teritoriul comitatelor Timiș, Caraș-Severin și Torontal. În clasele superioare să vor primi însă și elevi, cari nu sunt muți din naștere, ci numai mai târziu au amuțit. — Cererile pentru primire sunt a se adresa direcțiunii institutului și ele trebuie să fie însoțite de următoarele documente: a) cartea de botez. b) Atestat dela medic prin care să se dovedească boala și cauza ei. c) atestat de vaccinare. d) atestat dela comună, prin care să se dovediască starea materială a părinților. e) acei părinți, a căror stare materială le permite a plăti pentru susținerea copilului, sunt rugați a alătura, la petiție, o declarațiune, prin care să obligă a solvi regulat ratele prescrise.

Tipăriturile pentru punctele b), c) și d) să capătă gratuit la direcțiunea școlii.

Acei părinți, cari plătesc la an 200 sau cel puțin 100 coroane, vor fi preferați. Elevii fără avere vor fi susținuți de institut. Părinții sunt însă datori a dovedi prin documente autentice, dacă nu pot să plătiască. — Didactrul pe an e 40 de coroane. Părinții fără avere vor fi scutiți însă și de această mică taxă. — Pentru proviziune se va plăti în rate lunare; didactrul se poate solvi în două rate. — De haine părinții sunt datori să se îngrijască.

Cererile sunt a se înainta cel mai târziu până la 15 Iunie. a. c.

- Dușmanul feminismului E cunoscut cazul deputatului rus *Priskievic*, care adresase o scrisoare foarte aspră la adresa dnei Filozova, prezidenta congresului feminist din Petersburg. Pentru critica prea aspră la adresa curentului feminist din Rusla, numita doamnă l-a chemat pe Priskievic la duel. Toată lumea era curioasă de primul duel cu sabia între o femce și un bărbat. Să vede însă că dna Filozova s'a resgândit, și în loc de duel, l-a dus pe nepoliticul deputat înaintea curții cu jurați din Petersburg, care l-a osândit pentru vătămare de onoare la o *lună închisoare ordinară*.

- O anecdodă asupra lui Schurz. De când a intrat în politică, celebrul scriitor dramatic Bernard Schurz, este copleșit de corespondențe. Iată însă că în timpul din urmă se respândește șvonul că ar fi grav bolnav. Pe dată reporterii se reped după vești, iar agențiile telegrafiază. Bernard Schurz humoristic din fire, răspunde telegrafic: Anunțați publicul că am murit. Aceasta mă va scuti de multe plictiseli...

Publicul a făcut mult haz de acest strigăt desperat, al politicianului improvizat...

x Decorul cel mai frumos și mai principal al restaurantelor, cafenelelor și al familiilor sunt albiturile albe ca zăpada și călcate licioase, de o curățenie ideală. Aceia cari pun pond pe aceasta, voiesc să nu fie înșelați și să nu li-se strice albiturile cumpărate scump, le recomandăm marea fabrică de spălat cu aburi »*Kristály*« din Cluj care și la Brașov are filială. Fabrica aceasta tuturor o recomandăm cu căldură.

x Leac sigur împotriva boalei de poaci, prețul unui pachet de încercare 36 de fl.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fl. pentru un litru de cognac 40 de fl., un litru de rach u 20 de fl. La fiecare facon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pisturi în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la *Fekete Mihály*, drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely), Székényi-tér.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința Camerei.

Budapesta, 2 Martie. — Ședința o deschide d. Justh la orele 10 și un sfert. La început se discută câteva cazuri de imunitate, între cari unul al dlui Vlad. Imunitatea dsale a fost violată în una din ședințele trecute de cătră Madarász I., care l-a amenințat cu palme.

Héderváry, referentul comisiunii, constată că președintele, la timpul său, îl chemase la ordine pe Madarász, deci imunitatea dlui Vlad n'a fost atinsă. — Camera decide în senzul acesta.

Se cetește apoi petiția marinarilor recrutați în 1904, cari cer să fie concediați cât mai curând.

Se primește în a treia cetire proiectul dărilor de casă și se trece la desbaterea dărei de capital și interese.

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de bandaj, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; etaluri, lichoruri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

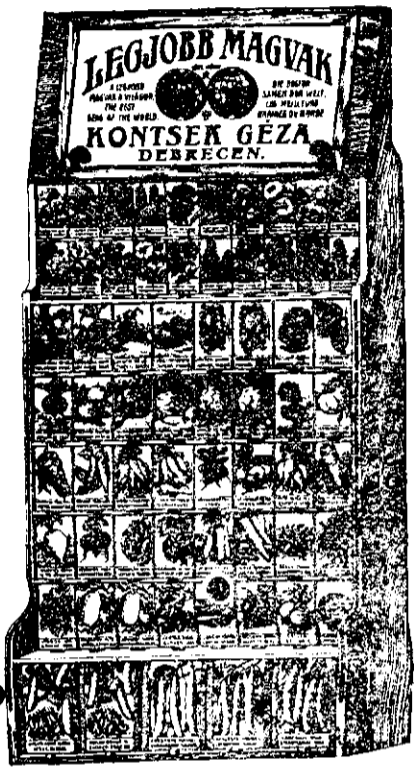
Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 24

AVIZ.

Logofăt îngrijitor, harnic, cu bune re-
sultate, se caută pentru o moșie în Ro-
mania. Salar la: ar dela 100—150 lei.
Adresa: Inginer **I. Scia**,
Mircea Vodă 42 bis. București.

KONTSEK GÉZA
mai înainte Gaszner Károly
în DEBREŢIN (Debrecen)

Recomandă revanzătorilor seminte de legumi și de floarea
tocuți fine în dușo de vânzare foarte frumoși ornai, pe
lângă rabat mare. Catalog de prețuri trimite gratis.

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz.

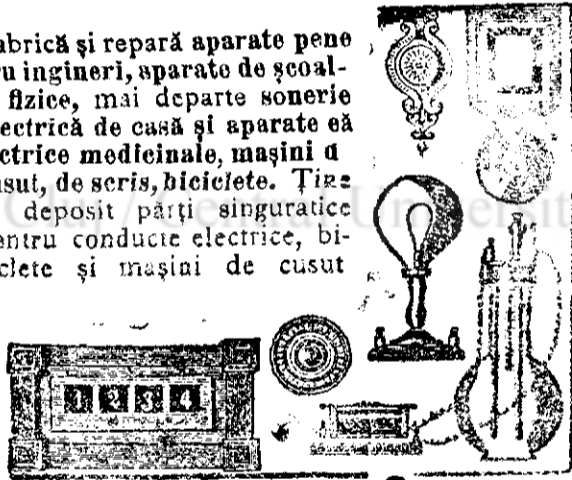
Animalele să se tri-
mită cât se poate de
proaspete și nebe-
litate. Trebuie indicat
în ce formă să se in-
tâmpie prepararea;
mamiferelor mai
mari să li-se socată
intestinele. — Pentru
impachetare soco-
tesc numai cheitule-
ile mele. —
Preparație îngrijită,
artistică, în formă
naturală, luoru
trainio, prețuri mo-
derate!

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pen-
tru ingineri, aparate de școal-
și fizice, mai departe sonerie
electrică de casă și aparate ea-
lectrice medicinale, mașini a-
cusut, de scris, biciclete. Ține
în deposit părți singuratic
pentru conducte electrice, bi-
ciclete și mașini de cusut

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de **partea**
de sus a ghetelor, în asortimentul cel
mai mare, cu toată scumpetea se găsesc

cu prețurile cele mai ieftine
în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distins cu diploma
de recunoștință
:: în anul 1904. ::

Catalogul ilu-
strat a prețu-
rilor gratuit.

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bi-
sericesc, cea mai bogată
antalogie a cântărilor
bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documen-
tează iuțala cu care a trecut prima ediție
în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare,
pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-ne-
gru. Cuprinde rînduiețile tuturor sărbăto-
rilor de peste an, precum și tipul bisericesc.
Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima
compactorie din Budapesta.

Prețul unul exemplar broșat 10 cor.
legat în pânză frumos aurit 12 cor.,
legătură lax 1/2 piele 14 cor. Lux nu
se mai află, numai după comanda specială
bucata 16 cor. plus porto postal 60 fi.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-
toare (tock).

Intrebuințarea „Cantorului Bis.“ dispen-
sează pe toate celelalte cărți bisericești,
ca: mineiul, triodul, penticostarul, molit-
velnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei
4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200
exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de
sărbători bisericilor și
specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei
și librăriei „Tribunei“.

10.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presădire, de specia cu fructe mai
mari și deosebit de frumoase, de colorare
agră, care au fost premiate cu prima
diplomă a guvernului țării din Sarajevo, la
expoziția din Viena, Budapesta și la expo-
ziția universală din Paris cu medalia de
argint.

Se află spre vânzare la

Sava T. Kojdici, Brčka (Bosnia)

din păpînera proprie.

în atențiunea fabricanților
și a economilor!

Skafszky Adolf

Fernă de mașini și montarea lor.

BUDAPESTA, VIII Tömö utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării,
pentru terestre și mașini cu aburi
precum și în fabrici de spirt și de că-
rămidă, apaducte, pompe compresare,

Montarea tipografiilor

tot asemenea transmisiuni și conducte
de ploale. — Primesc reparaturi și
transporte de mașini.

Gramofoane

cu plătire în rate.

Mare asortiment în plăci de gramofon, la

Joan Kalenda,

în Oradia-Mare (Nagyvárad),
lângă biserica Holdaș.

Telefon în legătură cu întreg comitatul 245.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei este celit-o în Tribuna.

Cel dintăiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA — măiestru de monumente și pietri de cimitir —

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszében, Déva și Bánpatak.

SÜSZMANN H.

ciasornicar și bijutier

Nagyszében

Strada Urezului 27
(Reisnergasse.)

Repară multilateral pe lângă garanție tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și de alarmă. Ține în deposit cu prețuri moderate ciasornice de perete, de buzunar și de alarmă, precum și tot felul de bijuterii.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra piatrailor și a necurățenilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătători depărtează repede bătătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,

farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab

(Croatia). Library

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seğhedin (Szeged), Laudon u.

Primește: curățirea și vâpsirea hainelor, bărbătești, femelești, de copii și preoțești, postav de mobilă, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă se execută imediat și prompt

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru învebuințare în economic și acasă macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani 1 kilogram pe minut — pe lângă garanția.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânțelor de lucernă și de trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblăntit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebă.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașine.

ORADEA-MARE
Nagyvárad (Vilanytelep mellett)

Numai există tuberculosă!!!

Incercați și cumpărați o sticlă

Elixir de viață St. Francisc
pentru plumâni, astmă, oftică.

Tusa, durerea de piept, respirația grea înceată.

Curățește plumânile! Are efect surprinzător!

Se poate căpăta dela preparatorului:

Horváth Mátyás — farmacist — **Szabadka**

Farmacia „Órargyal”
Zombori-ut nr. 31. — viz-à-vis de Szarvas.

Prețul unei sticle 1 Cor. 60 fl.

Veritabil numai dacă pe vigneta se vede subscrierea mea.

Szoták József

fabricant și turnător artistic de obiecte de bronz, candelabre, table de firmă de metal

Kassa, Pogány-utca 9.

Lucrează pentru fabricanți de mobilă după orice desemn părți de metal necesare la mobile.

Mai departe table de metal pentru firme de avocați, medici, fabricanți, totodată table pentru comune și numere de casă.

Totodată se face candelabre pentru case, cafenele și biserică, până la cele mai luxoase și complicate cu prețuri moderate.